

Møte fredag den 5. desember 2008 kl. 13.30

President: Berit Brørby

Dagsorden (nr. 12):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i opplæringslova (om formålet med opplæringen) (Innst. O. nr. 22 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 46 (2007–2008))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i barnehageloven (om formålet med barnehagen) (Innst. O. nr. 18 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 47 (2007–2008))
3. Referat

Sak nr. 1 [13:30:55]

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i opplæringslova (om formålet med opplæringen) (Innst. O. nr. 22 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 46 (2007–2008))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på takerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [13:31:53] (komiteens leder og ordfører for saken): Først vil jeg benytte anledningen til å takke komiteen for et godt og konstruktivt samarbeid om enigheten rundt formålsparagrafen, og ikke minst det jeg oppfatter som et veldig godt resultat.

Bostad-utvalget la et godt grunnlag for komiteens arbeid med den nye formålsparagrafen med tanke på hvilke verdier undervisningen i skolen og virksomheten i skolen skal bygge på, som respekt for menneskeverdet, åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet. Bostad-utvalget fant sin enighet, og da var det også viktig at Stortinget og komiteen fant sin enighet.

Høyre er glad for at partiene på Stortinget kunne enes om formålsparagrafens innhold. Det er viktig med stabilitet og ro rundt skolens formål, slik at det ikke blir gjenstand for løpende politiske svingninger i partitilslutning.

Paragrafen vi vedtar i dag, er solid, og den er praktisk. For det er et vesentlig poeng at en formålsparagraf anno 2008 har en så stor gjenkjennelighet at den blir relevant i skolens arbeid.

Det er en gledelig utvikling sett fra Høyres side at de-

batten om skolens formålsparagraf i løpet av ganske kort tid har gått fra å være en debatt om vi skulle ha en formålsparagraf eller ikke, til å bli en debatt om paragrafens innhold. Jeg mener at komiteen har lyktes med å utforme en formålsparagraf som vil oppleves som tydelig og inkluderende, samtidig som den sier noe om hvilke verdier og tradisjoner vårt samfunn bygger på.

Det har vært en lang prosess i komiteen. Jeg synes det var et poeng at komiteen tok seg litt ekstra tid da vi skjønnte at det var mulig å komme fram til en enighet.

Vi er fra Høyres side veldig godt fornøyd med resultatet. Det var særlig to forhold Høyre var opptatt av da vi gikk inn i diskusjonene om formålsparagrafen. For det første ønsket vi at formålsparagrafen skulle ha en tydeligere verdiforankring enn det lå an til. Det andre var at vi ønsket en tydeliggjøring av foreldrerollen og skolens samarbeid med hjemmet.

I den nye formålsparagrafen er verdier som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet sentrale. Det presiseres i den formålsparagrafen vi skal vedta i dag, at undervisningen i skolen skal bygge på verdier i kristen arv og tradisjon og humanistisk arv og tradisjon. Disse verdiene kommer også til uttrykk i ulike religioner og livssyn og i menneskerettighetene.

Vi legger i formålsparagrafen vekt på det som forener oss som samfunn. Formålsparagrafen skal ikke bare gi et øyeblikksbilde av dagens samfunn. Det er viktig å kjenne sin historie og sin kultur for å vite hvem man er. Jo tryggere man er på sin egen forankring, jo åpnere er man i møte med det som er nytt, annerledes og kanskje også av og til utfordrende for en selv.

Kulturarven er ikke noen statisk størrelse. Den utvikles og forandres. Men en levende kulturarv er avhengig av å bygge på noe, bygge på de forestillinger, tanker og røtter som har formet den. Hvis ikke, gir det ikke mening å snakke om kulturarv. Samtidig er det viktig at formålet angir verdier som skal være viktige i dag og i tida framover.

Det er en viktig presisering at skolen ikke skal gi «ei kristen og moralsk oppseding», som det står i dagens formålsparagraf. Men det er heller ikke her uenigheten mellom partiene har ligget. Det har ikke vært noe tema. Alle partiene ønsket den formuleringen bort, og det gir etter vår oppfatning en god mening.

For Høyre er det viktig å framheve vår nasjonale kulturarv. En formålsparagraf må i dagens samfunn ivareta behovet for en trygg verdiforankring for elevene, samtidig som den vektlegger de mulighetene og utfordringene som vi har når det gjelder mangfold og pluralisme.

Det økte mangfoldet i samfunnet stiller nye krav til å leve i gjensidig respekt og toleranse. Det er nettopp i en slik sammenheng det er viktig å kjenne sin historie. Det er misforstått toleranse dersom man hele tida arbeider for å nedtone sin kulturarv. Det skaper bare økt verdiforvirring i samfunnet. I et pluralistisk samfunn er det viktig å kjenne sin egen identitet og tilhørighet, fordi man da har langt bedre forutsetninger for å forholde seg til det nye.

I Regjeringens forslag til nytt formål var samarbeidet mellom hjem og skole plassert helt sist. Vi ble i disku-

sjonene ganske raskt enige om at vi ønsket det tydeligere vektlagt. Det var derfor viktig for Høyre å synliggjøre at foreldre er en viktig aktør, en verdifull og nær samarbeidspartner til skolen, noe som vi sammen med de andre opposisjonspartiene og regjeringspartiene lyktes å få tydeliggjort bedre i innstillingen.

Det er etter min oppfatning en stor og gledelig dag når vi nå klarer å vedta en formålsparagraf som alle partier stiller seg fullt og helt bak.

Torfinn Opheim (A) [13:37:10]: Dette er en gledens dag. Når komiteen kan legge fram en enstemmig innstilling til Stortinget om en ny formålsparagraf i skolen, var ikke det helt åpenbart for kort tid siden.

Jeg kunne lese i avisene for en tid tilbake at jeg som rød-grønn politiker tilsynelatende var med i et prosjekt som hadde som mål å avkristne Norge, og at det neste målet i dette prosjektet var å fjerne korset i det norske flagg. Dette var det tillitsvalgte i Kristelig Folkeparti som hadde skrevet i leserbrev. Det er jo skivebom. Av og til må en legge slike utfall bak seg, men jeg må innrømme at det ikke alltid er like enkelt å gå i forhandlinger når slike antydninger ligger til grunn.

Men det er spesielt gledelig at alle de politiske partiene klarte å komme til enighet i en så viktig sak som nettopp formålsparagrafen er.

Komiteens leder og sakens ordfører har for så vidt vært inne på de elementer som omfattes av formålsparagrafen. Jeg vil dessuten henvise til selve innstillingen, som er vel-formulert og gir en veldig god beskrivelse av hva komiteen vektlegger i denne saken.

Utgangspunktet for komiteens behandling av saken var særdeles godt. Vi var alle enige om at paragrafen burde endres, vi hadde et solid forslag fra Bostad-utvalget på bordet, og forslaget fra Regjeringen hadde vært på bred høring. I tillegg gjennomførte også komiteen en høring.

Vi erkjenner alle at det er på høy tid at vi endrer eller fornyer formålsparagrafen, særlig fordi det som gikk på å gi elevene en kristen og moralsk oppseding, på mange måter var gått ut på dato. I tillegg synes jeg på generelt grunnlag at den gamle paragrafen hadde et mer tilbake-skuende preg enn den vi har til behandling i dag. Den nye paragrafen er mer framtidsrettet i form og har nye elementer som i stor grad bekrefter dette.

La meg ta et par eksempler. Den kanskje aller viktigste grunnen til at vi nå var kommet til et punkt i historien der vi måtte endre formålsparagrafen, er at det samfunnet vi er en del av, i vesentlig grad er blitt endret ved at vi nå er blitt et såkalt pluralistisk samfunn – flerkulturelt, flerreligiøst og spennende. Dette måtte vi gi plass til i den nye paragrafen.

Med den – jeg hadde nær sagt – naturlige fokuseringen miljøspørsmål har fått i dag, der vi daglig blir minnet på hvor viktig det er å ta var på naturen, er det bra at også dette har fått sin plass i paragrafen.

Vi må ikke frata framtidige generasjoner kjennskap til den kristne kulturarven, heter det, og det er sant. Den er innvevd i historien, i litteraturen, i kunsten og i filosofien. Dette er vanskelig å unngå og noe vi ikke bør gi slipp på.

Kristen kulturarv lærer vi om i fag som norsk, historie og, ikke minst, samfunnsfag og kanskje også i språkfag og til og med i naturfag. Og det er disse fagene som behandler den vide kulturen i historisk lys.

Jeg håper at ikke minst barna eller elevene setter pris på at det er bred enighet om de grunnleggende mål og verdier som skolen skal bygge sin virksomhet på. La meg minne om at denne paragrafen egner seg veldig godt som diskusjonstema i skolen. Etter min mening bidrar paragrafen i seg selv til muligheter for refleksjon.

Vi må ha en formålsparagraf som inkluderer alle elevene, og som er i takt med det samfunnet vi lever i. Det har vi nå fått.

Skole-hjem-samarbeidet har hatt en sentral plass i den gamle paragrafen. Dette ønsker vi å videreføre i den nye, men poengterer samtidig at vi ønsker at skolen må skaffe seg mer kunnskap om den ressursen som foreldrene er, og selvsagt benytte seg av denne. Dette er til alles beste.

La meg så slutte der jeg begynte, med å uttrykke glede over den enighet vi har klart å oppnå i denne saken. Det viser seg gang etter gang at vi klarer å få brede forlik i denne sal. Eksempler er miljøpolitikk, eldreforliket, stat og kirke og nå: skolens fundament. Dette viser godt politisk håndverk, men det viser også at regjeringspartiene til tross for det flertallet som er i Stortinget, ønsker å få til brede forlik, slik at sakene er godt fundamentert og signaliserer ro og stabilitet.

Anders Anundsen (FrP) [13:41:55]: Jeg vil først få benytte anledningen til å takke saksordføreren for et godt utført arbeid. Det har vært en lang vei frem til det vedtaket Odelstinget skal fatte senere i dag, og mange grundige prosesser treffer sin beslutning i dag.

Det har vært tverrpolitisk enighet om at den gjeldende formålsparagrafen for skolen er moden for en viss modernisering, men det har vært stor politisk uenighet om hvor omfattende paragrafrenoveringen skulle bli.

Vi kjenner alle sammen til sammensetningen av og konklusjonene i Bostad-utvalget. At konklusjonene i Bostad-utvalget ble enstemmige til slutt, var nok resultatet av et omfattende oppdrag hvor forventningen til enighet var veldig stor. Det er imidlertid ikke slik at enstemmige utredningsutvalg automatisk medfører at den politiske prosessen abdiserer.

Det har likevel vært viktig å forsøke å finne en formålsbestemmelse for skolen som kan stå seg over tid, slik at en kan forvente stabilitet rundt skolens formål.

Det så vanskelig ut i starten, men etter hvert åpnet det seg nye dører for samtaler mellom partiene for å søke å komme frem til en omforent løsning.

Jeg vil i den forbindelse tillate meg å takke særlig Kristelig Folkeparti og Høyre for det samarbeidet vi har hatt, hvor vi først har gått noen runder internt oss imellom, og deretter hatt samtaler med regjeringspartiene. På den måten tror jeg vi fikk til bevegelse som var svært viktig for skolens verdiforankring.

Jeg synes også det er på sin plass å takke regjeringspartiene og statsråden for samarbeidet, for det er helt åpenbart at til tross for at det i ny og ne var tøffe tak, var reell

vilje til bevegelse fra regjeringspartienes side en åpenbar forutsetning for å finne frem til den løsningen som ligger på bordet i dag.

For Fremskrittspartiet var det viktig å sikre en fortsatt klar verdiforankring i den kristne og humanistiske arv og tradisjon. Det har vi fått til ved at premissleverandøren for de verdiene som skolen skal bygge på, tydelig er den kristne og humanistiske arv og tradisjon.

Det er samtidig viktig å sikre at formålsbestemmelsen ikke er ekskluderende, og derfor pekes det på at man finner igjen disse verdiene også i andre religioner og livssyn.

Fremskrittspartiet mener helt generelt at det er noe positivt i det å snakke om hvordan vår nasjon er blitt som den er, ikke bare i forhold til kristendommens betydning for samfunnet vi ser rundt oss i dag, men også gjennom at den nasjonale kulturarven er sikret en fremtredende plassering i formålsparagrafen. Selv om Norge i dag ser annerledes ut enn for bare noen få sekl siden, er det fortsatt viktig å fokusere på det som forener oss som nasjon; i første rekke den nasjonale kulturarven, ispedd internasjonal påvirkning over tid.

Det har også vært veldig viktig for oss å være tydelig på viktigheten av samarbeid mellom hjem og skole. Fremskrittspartiet vil ikke ha en skole som skal leve sitt eget liv uten hjemmets innflytelse. Det er fortsatt en grunnleggende premisse at det er foreldrene som har ansvaret for sine barn. En forutsetning for at foreldre og foresatte tas på alvor, er en systematisk samarbeidsprosess mellom hjem og skole. Dette samarbeidet er nå helt sentralt i den nye formålsbestemmelsen. Slik sett er det et konkret pålegg om faktisk samarbeid, men det må også ses på som en del av verdi-grunnlaget til skolen. Det er viktig for å etablere varige systemer, hvor foreldrene har en naturlig inkludert plass.

Etter at det ble kjent at alle partier på Stortinget hadde kommet til enighet om formålsparagrafen, ble det fra enkelte medlemmer av Bostad-utvalget uttrykt kritikk og nærmest en form for indignasjon over at politikerne gjorde noe annet enn det offentlige utredningsutvalget hadde håpet, eller foreslått. Det viser tydelig at det er skjedd vesentlige endringer i formålsbestemmelsens innhold og innretning etter de politiske forhandlingene. Jeg mener imidlertid å huske et utsagn i forbindelse med høringen om ny formålsparagraf i skolen. Det gikk omtrent som dette: Nå har Bostad-utvalget funnet sin enighet, nå må politikerne finne sin.

Det er vel det vi har gjort. Selv om jeg har stor respekt for det arbeidet som ble gjort at Bostad-utvalget, tillater jeg meg og Fremskrittspartiet, å mene at resultatet av denne politiske enigheten ble langt bedre enn Bostad-utvalgets innstilling.

Lena Jensen (SV) [13:46:27]: Fra og med byskoleloven av 1848 har den norske skolen vært pålagt å hjelpe hjemmet med å gi elevene en kristen oppdragelse. Dagens formålsparagraf, som snart vil være historie, begynner på følgende måte:

«Grunnskolen skal i samarbeid og forståing med

heimen hjelpe til med å gi elevane ei kristen og moralsk oppseding.»

Tilbakemeldinger fra skoler har vært at dagens formålsparagraf har vært sovende i mange skoler. Den har ingen eller liten funksjon for skolens virksomhet. I andre skoler har den fungert motsatt, som en legitimering av en klar kristen innflytelse på virksomheten. Formålsparagrafen har gitt rom for ulik praksis, både fra skole til skole, og innenfor den enkelte skole. SV er svært glad for at alle partier på Stortinget har blitt enige om å erstatte den kristne formålsparagrafen med et livssynsneutralt grunnlag for opplæringen, som bygger på felles verdier – det som knytter oss sammen, det som inkluderer, og det som viser at alle har felles verdier som vi bygger på. Dette kommer til uttrykk både i kristendommen og i andre religioner og livssyn, og det bygger på menneskerettighetene våre.

I den nye formålsparagrafen sier man:

«Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.»

Siden den nye formålsparagrafen er et forlik mellom alle partiene på Stortinget, er det viktige prinsippet med dette at livssynsneutralitet vil bli stående inn i framtiden, og vil gi et tydelig signal til alle kommuner og skoler om at dette er en formålsparagraf som blir værende, og som skal følges opp.

Bostad-utvalget la fram sin innstilling – Formål for framtida – i juni 2007. Utvalget var bredt sammensatt med representanter fra mange ulike tros- og livssynssamfunn. De kom fram til en enstemmig innstilling om en livssynsneutralt formålsparagraf. Dette har vært viktig for det forliket som vi har kommet fram til, og vært førende for det forliket som alle partiene på Stortinget har blitt enige om. Det er en åpen og inkluderende formålsparagraf.

Jeg vil også henvise til det som står i den nye formålsparagrafen som vil bli vedtatt nå, som omhandler klima. Klimautfordringen er den største utfordringen vi står overfor. I den nye formålsparagrafen er man veldig tydelig på den utfordringen, og at det er skolens oppgave å gripe fatt i den. Det står i innstillingen at elever og lærlinger skal lære å tenke kritisk og handle etisk og miljøbevisst, og at man skal ha et medansvar og rett til medvirkning.

Dette er en formålsparagraf der alle lærere, elever og foreldre kan si at dette er min formålsparagraf. Det er en formålsparagraf som er relevant i forhold til det arbeidet skolen gjør, og relevant for framtiden.

Dagrun Eriksen (KrF) [13:50:17]: Kristelig Folkeparti er strålende fornøyd med at formålsparagrafen i skolen har fått en tydelig forankring i kristne og humanistiske verdier, og at foreldrenes avgjørende rolle for oppdragelsen av egne barn har fått en sterkere vektlegging.

Samtidig er det også viktig for oss at paragrafen inkluderer alle barn, uansett bakgrunn. Det er en krevende balansegang, men det har stortingspartiene nå klart i felles-

skap. Det er et godt arbeid som er utført av komiteen, selv om vi kom litt sent i gang.

Bakteppet for denne saken er at det de siste tre årene var skapt mye uro og usikkerhet om hvilken plass den kristne kulturarven skulle ha i vårt samfunn. Nå er denne uroen ryddet av veien både i Grunnloven og i skolens formålsparagraf. Stortinget har tatt jobben med å bestemme hvilken formålsparagraf vi skal ha for framtiden, og slått fast at opplæringen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Det står det respekt av.

Da Regjeringen la fram sitt forslag til ny formålsparagraf, mente Kristelig Folkeparti at denne måtte få en tydeligere forankring i kristne og humanistiske verdier. Dessuten måtte foreldrenes avgjørende rolle for oppdragelsen av egne barn vektlegges. Sagt på en annen måte, siden vi nærmer oss jul: Vi vil ha en sterkere vektlegging av både Jesus og foreldrene Josef og Maria.

Uten dette på plass kunne det ikke bli noen bred enighet i Stortinget om skolens formålsparagraf.

I Regjeringens forslag var det ramset opp en rekke verdier som skolen skulle bygge på – gode verdier – og så nevnte man en del retninger der disse verdiene var kommet til uttrykk. På den måten gjenspeilte ikke paragrafen kristendommens sentrale og spesielle plass for vårt land.

For Kristelig Folkeparti har det vært viktig å fastholde kristendommen som tolkningsnøkkel for de verdiord som ellers brukes i paragrafen. Først sier vi at man skal bygge på «grunnleggjande verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon», og så nevnes verdiene, at en også finner disse i ulike religioner, og at de er forankret i menneskerettighetene.

Vi er ikke uenig i at andre religioner har i seg viktige verdier som har vært med på å forme vårt samfunn. Men i vår nasjon har disse verdiene fått sin tolkning og begrunnelse gjennom kristendommen. Denne historiske realitet kommer nå til uttrykk i skolens formålsparagraf. At vi også har utvidet verdiene med respekt for naturen, som Lena Jensen nevnte, og tilgivelse, er vi glad for. Dette er to verdier som har stått sterkt i vår tradisjon.

I tillegg til dette er det også kommet inn en ytterligere forsterkning av vår nasjonale kulturarvs rolle:

«Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapet til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.»

Og samtidig:

«Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding.»

Vi mener paragrafen dermed ikke er et brudd med, men en forlengelse av, dagens verdier.

Den andre forskjellen handler om foreldrenes rolle når det gjelder egne barns oppdragelse. I Regjeringens forslag var samarbeidet mellom hjem og skole plassert helt sist, slik at det mer framstod som en saksbehandlingsregel. Men nå er dette flyttet helt fram og forsterket med ordet «forståing», som et grunnlag for skolens virksomhet:

«Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda

og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.»

Dermed er forankringen i kristne og humanistiske verdier tydeliggjort, og foreldrenes rolle når det gjelder oppdragelsen av egne barn, er løftet opp og vektlagt.

Kristelig Folkeparti ønsker ikke at Norge skal være nøytralt når det gjelder sentrale elementer i vår egen arv. En av skolens oppgaver er å forvalte en nasjonal kulturarv som alle barn og unge skal få del i. Det dreier seg om å bygge opp og videreutvikle en felles kulturell identitet, samtidig som en viser åpenhet og toleranse overfor ulike kulturelle og religiøse grupper og individer. Skal skolen kunne forvalte den nasjonale kulturarven, er det viktig med en tydelig formålsparagraf.

Det har vært en diskusjon om dette er en livssynsnøytral paragraf eller ikke. Etter Kristelig Folkepartis mening er den livssynsnøytral på den måten at alle barn, uansett bakgrunn, skal kunne finne sin plass og sin rolle i den skolen som vi skal stå sammen om. Men livssynsnøytral i forhold til vår arv mener vi at denne paragrafen ikke er. Den er klar med tanke på den kristne og humanistiske kulturarven som har vært med på å forme vårt samfunn gjennom generasjoner.

Jeg vil takke alle samarbeidspartnerne for et konstruktivt og godt samarbeid. Vi tror at skolen nå får et verktøy som vil kunne brukes på en god og hensiktsmessig måte.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Erling Sande (Sp) [13:55:35]: Senterpartiet er opptekte av verdier. Vi meiner det er rett at samfunnet skal ha ei verdiforankring, ei forankring som strekar under respekten for menneskeverdet, og som samtidig seier noko om relasjonane mellom oss menneske, i form av åndsfridom, nestekjærleik, likeverd og solidaritet. Vi må ha eit verdi-anker som sikrar at vi som samfunn ikkje driv rundt med vind og vør i skiftande tider, men at vi har noko som står fast, og som er varig, ei forankring som plasserer oss inn i historia i tid og rom, der vi som enkeltmenneske blir fødde, lever liva våre og døyr – og det kjem nye til – men der nokre verdier overlever oss, verdier som samlar oss om noko som er større enn oss sjølve, og som gjev livet meining.

Ei slik forankring har vi i den kristne og humanistiske verdiarven som også lovverket vårt er tufta på, og i menneskerettane. Vi finn òg dei same verdiane att i andre livssyn og religionar. Saksordføraren, som la fram saka på ein god måte, sa det veldig korrekt. Tryggleik for eigen kultur, eigen arv og egne verdier gjer oss òg sterkare i møte med andre og meir tolerante og opne når det gjeld andre sine verdier og livssyn.

Vi sikrar i dag at skulen òg i framtida har eit slikt ankerfeste. Barn og unge skal lære og vite at verdier er noko meir enn dei pengane vi må ha for å kjøpe det vi treng og ikkje treng: aksjar som stig og fell i verdi på verdas børsar, nye kjøpesenter, sparing, skattelister, lønskamp og pensjon. Det er særleg viktig i vår del av verda, der vi har opplevd ein enorm velstandsauke, og der mange av oss har

så store materielle verdier at vi kan ha eit forbruk som er meir enn det store delar av jorda si befolkning nokon gong vil kunne ha. Jorda har ikkje ressursar nok til at alle menneske kan ha like stort forbruk som oss. Derfor er miljøperspektivet i paragrafen også viktig. Verdiforankring er viktig for akkurat oss, for akkurat Noreg og for vår del av verda.

Paragrafen rommar vidare viktige prinsipp som demokrati og likestilling og fremmar viktige verdier som skaparglede, engasjement og utforskartrøng. Ikkje minst er det viktig at ansvaret vårt for den naturen vi lever i, er streka under. Forståing av prinsipp som berekraft og økologisk balanse er viktig for alle i den tida vi lever i, akkurat slik det har vore for menneske i alle tider. Viktig er det òg at forholdet mellom heim og skule er tydeleggjort. Foreldra sitt engasjement i barna sin skulegang er viktig for at barna skal lukkast med utdanninga.

Det var rett å endre denne paragrafen no. Vi må ta høgd for at vi er eit samfunn der menneske med ulike livssyn, religionar og kulturbakgrunn skal leve side om side. Og det er viktig å ha ein ordlyd i paragrafen som ein kan identifisere seg med, men det er likevel viktig at kjernen står fast, nemleg verdiankeret.

Det er særleg gledeleg at ein samrøystes komité går inn for eit samla framlegg til Stortinget. Det gjer den nye paragrafen robust og i stand til å stå seg over tid. Grunnlaget for den nye paragrafen blei lagt i Bostad-utvalet. Utvalet var breitt samansett med tanke på både politisk ståstad og livssyn, og det har lagt ned eit stort arbeid. Medlemene av utvalet var villige til å leggje sine prinsipielle standpunkt til side og samlast om eit omforent framlegg. Førearbeidet har vore avgjerande viktig for det arbeidet som seinare har vore gjort i komiteen. Komiteen har ført vidare tradisjonen med samarbeid, noko som har ført til tverrpolitisk semje om det som er lagt fram for Stortinget i dag, ein inkluderande og robust formålsparagraf, med eit tydeleg verdi-anker, ein paragraf som står seg for framtida. Det er ein viktig siger, ikkje minst for oss som er sterke tilhengjarar av ein god offentleg skule.

Odd Einar Dørum (V) [14:00:05]: Det norske samfunnet er preget av kristne og humanistiske verdier og tradisjoner. Ut av slike tradisjoner kommer verdier som står i forslaget til endret formålsparagraf, som vi behandlar i dag: respekt for menneskeverdet, forvalteransvar overfor naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Disse verdiene finner vi også i andre religioner, og vi finner dem i menneskerettighetene.

Når komiteen nå har blitt enig om å samles om denne paragrafen med alle sine ledd, er det fordi man har hatt en vilje til å gjøre det. Det er grunn til å takke dem som har jobbet med dette, inkludert Regjeringens representanter og statsråden, for det blir aldri et kompromiss uten at alle vil.

Jeg tror at noe av bakgrunnen for at det ble et kompromiss, er at vi hadde en krevende diskusjon om religionsfaget som nesten kom i mål, der vi kom tett på hverandre. Og det er et faktum at vi oppnådde et kompromiss på bred basis i Stortinget om statskirkeordningen og veien videre.

Noen mener at slike kompromisser er en svakhet ved det norske demokratiet. Jeg mener ikke det. Jeg mener at det er en måte å skape et fellesskap på som gjør at vi kan leve med en bevissthet om at vi vet hvor vi kommer fra, men at vi samtidig, der vi går, har et mangfold.

Det er noen – jeg tror kanskje ikke de sitter her i salen – som har den oppfatningen at det å vedkjenne seg til de grunnleggende verdiene i den vestlige idétradisjonen, i den vestlige kristne og humanistiske verditradisjonen, er det samme som å være i en slags glansbildeaktig tilværelse. Det er det ikke. Alle som kjenner den kristne og humanistiske kulturtradisjonens utvikling, vet at den er skapt med spenning og i spenning. Det er med og i disse spenningene det f.eks. gjennom denne tradisjonen var mulig å få knyttet sammen antikkens idealer gjennom kristendommen, som kom inn gjennom Romerriket, med renessansen, og gjennom renessansen var det mulig å få en reformasjon som i vår del av verden gjorde det helt mulig for religion og vitenskap å leve side om side. Hele den historien er en historie som er vanvittig sterk, om å tore å stå i spenninger, leve i spenninger, fordi det nettopp bygger de verdiene jeg listet opp i sted.

Venstre er klar over at vi finner disse verdiene i andre religioner. Derfor står det helt naturlig i paragrafen. Vi er også klar over at de er i menneskerettighetene. Men det er grunn til å minne om, i en tid da ikke alle er like glad i historie og historiefaget, at menneskerettighetene – som jeg har sagt tidligere i denne salen – ikke kom dalende ned i en fallskjerm på Manhattan i slutten av 1940-årene. Det er røtter bak dette.

Til dem som i denne paragrafen vil lete etter hva man skal gjøre, vil jeg gi et bidrag. Jeg vil si at denne paragrafen er en ganske sterk tilslutning til en kraftig opprustning av historiefaget i den norske skolen. Det er en ganske kraftig oppfordring om å ta vare på historiefaget, med sin mangfoldighet. Enhver framstilling av f.eks. nasjonal arv i historiefaget vil gi kunnskap om at vi har hatt minoriteter i Norge gjennom lange tider, at vi hadde tyskere på Røros, at vi hadde folk på Finnskogen, at vi hadde svensker på Sagene omkring 1900, og at disse fenomenene som vi ser rundt oss i dag, har vi hatt i norsk historie hele tiden.

Den som tror at kulturarv er en endimensjonal størrelse, forenkler hele norgeshistorien. Det ufattelige har skjedd at i et land som har hatt spenninger mellom høykirkelige og lavkirkelige og mellom ulike språktilhengere – og det finnes land nær oss i Europa som ikke har taklet det like greit – klarte man i disse spenninger samtidig å finne fellesskapsinstitusjonene. Det finnes mange linjer i det norske samfunnet som begrunner hvorfor man i Norge klarer å leve med spenning og i spenning innenfor rammen av det samme samfunnet.

Det er grunn til å minne om at Norge er et land hvor det faktisk er et råd for tros- og livssynssamfunn. Det er ikke mange land i den vestlige verden som har det. Og vi har faktisk noe så spesielt som et kristent råd som samler omtrent alle variasjoner av den kristne livssynsretning og den praktiske organisering av den. Det er heller ikke helt vanlig. Men jeg tror det er uttrykk for noe av det som ligger bak og i tilknytning til dagens debatt, nemlig at vi i

Norge ofte klarer å skape møteplasser med styrke uten å viske ut det folk står for, men samtidig viske ut nok til å kunne møtes.

Etter Venstres oppfatning er det nettopp det som er noe av tilleggsforklaringen for at vi møtes i denne paragrafen. Jeg vil gi den dimensjonen til det. På samme måte som vi er oss bevisst at vi har røtter, kan vi med frimodighet møte andre i en krevende dialog. Og komiteen har sagt at en må vite hvor en står, for å møte andre. Men vi har tort å gjøre det før, vi tør å gjøre det på nytt igjen, og det å lage denne paragrafen er et uttrykk for det.

Nok en gang som en oppsummering: Dette er ikke bare et kraftig innlegg for det faget i skolen som nå heter RLE – religion, livssyn og etikk. Dette er også et kraftig slag, en kraftig innsats for at også historiefaget må få en forsterket og betydelig plass i den norske skolen. Vi kan ikke vandre inn i en ny tid uten røtter, men med røtter kan vi møte mange.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [14:05:28]: Kva skal ein seie som ikkje er sagt?

Det er ei sjeldan brei einigheit, og eg finn grunn til å gratulere komiteen, alle partia, med at ein har klart å verte einig om ein ny formålsparagraf.

Eg trur det er riktig å seie at det er betydeleg frustrasjon i norske skular over at skulen av og til kan verte ein politisk kamparena for konflikter som eigentleg handlar om forhold som ligg utanfor skulen, og som ikkje er til beste for elevar og for dei som jobbar og verker i skulen. Eg trur det er viktig at ein klarer å verte einig om grunnleggjande spørsmål, som dette eigentleg dreier seg om, nemleg kva som er poenget, formålet, med skulen og grunnopplæringa vår. Det er viktig.

Eg trur eg vil leggje til at eg òg meiner at det nok hadde vore svært vanskeleg å kome fram til eit sluttresultat med eit samrøystes storting og ein samrøystes komité, dersom ikkje det såkalla Bostad-utvalget hadde klart å leggje fram eit samrøystes forslag i første runde. For rundt spørsmålet om formålsparagrafen har det vore betydeleg strid tidlegare, og ein kunne sett for seg at det som hadde skjedd, var at det vart lagt fram ein NOU-rapport som berre representerte dei mange ulike, forskjellige syna og sementerte konfliktane. Men det skjedde ikkje. Gjennom betydeleg arbeid vart det lagt fram ei samrøystes innstilling som klart viste ei retning. Det gjorde Regjeringa sitt arbeid lettare, og eg er heilt overtydd om at det er ein vesentleg grunn til at vi no òg har ein samrøystes komité.

Eg vil berre kort seie at eg er veldig glad for at vi har fått ein ny formålsparagraf. Eg meiner at den på mange område peikar framover og er ein moderne og oppdatert formålsparagraf.

Eg synest det er verdt å nemne at det no står veldig klart at «elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar» – det er eit breitt syn på kva som er nødvendig å lære i skulen – «for å kunne meiste liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet». Altså er poenget med skulen at ein skal kunne utvikle eit breitt sett av holdningar, dugleik og kunnskap for å kunne fungere som menneske, og for å kunne delta

bra i arbeidslivet og i andre fellesskap som er viktige i samfunnet.

Det er òg verdt å merke seg at i det same sentrale avsnittet står det at dei «skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.» Eg vil leggje veldig sterk vekt på at det er eit syn på elevar som aktive, handlande menneske allereie frå dei begynner på skulen. Det er viktige verdiar som ein må ta med seg inn som vaksen.

Så er det sjølv sagt òg heilt nødvendig at vi byter ut den gamle kristne formålsparagrafen med ein livssynsnøytral formålsparagraf. Vi skal ikkje lenger tilbake enn til 1950, då berre litt over 1 pst. av befolkninga i Noreg var fødd i eit anna land – så seint som i 1950 var det tilfellet. I dag er innvandrarbefolkninga i Noreg på ca. 10 pst. I den byen vi er i no, er det rundt ein av fire som har innvandrarbakgrunn. Mange språk, mange kulturar og mange ulike religionar finst og møtest i den norske skulen. Og livssynsnøytral betyr ikkje det same som verdinøytral, for dette er ein formålsparagraf som byggjer på verdiar – på allmenne verdiar som det er brei einigheit om, som er forankra i menneskerettane, som òg er ein del av dei grunnleggjande verdiane i kristen og humanistisk arv og tradisjon, og som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn.

Det er denne einigheita som gjer at vi frå no av kan seie at vi har ein formålsparagraf som det er brei politisk einigheit om, som er moderne og oppdatert, som har eit moderne syn på kva det er elevar skal lære, på kva som er formålet med skulen, og som er livssynsnøytral. Det er eg glad for, og eg vil igjen gratulere komiteen med eit godt utført arbeid, som eg trur er viktig for skulen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet i sak nr. 1. (Votering, sjå side 166)

Sak nr. 2 [14:09:43]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i barnehageloven (om formålet med barnehagen) (Innst. O. nr. 18 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 47 (2007–2008))

Presidenten: Etter ønske frå familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve anledning til fem replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innanfor den fordelte taletida.

Vidare vil presidenten foreslå at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Magnhild Eia (Sp) [14:10:40] (ordfører for saken): Kunnskapsdepartementet har lagt fram forslag om endringer i barnehageloven § 1 om formålet. Lovforslaget fra departementet bygger på utredningen fra Bostad-utvalget. Selv om utvalget leverte en enstemmig innstilling, har det likevel vært krevende og tatt tid å få på plass omforen-

te formuleringer her i Stortinget. Jeg er derfor glad for at vi i dag er i mål. Med erfaring som pedagog vil jeg også få uttrykke hvilken positiv signaleffekt det har, enten det gjelder barnehage eller skole, at vi har maktet å bevare en felles plattform når vi nå endrer formålsbestemmelsen slik at den blir mer i takt med samfunnsutviklingen.

I barnehagen har formålsparagrafen tradisjonelt hatt en viktig funksjon som uttrykk for samfunnets normer og verdier. Det er også viktig at den ligger godt innenfor Norges folkerettslige forpliktelser. En rekke premisser ble lagt til grunn for arbeidet med formålsparagrafene for barnehagen og opplæringen:

- Formålsbestemmelsen for barnehagen skal være bygd opp på samme måte som formålsbestemmelsen for opplæringen. Den skal inneholde mange av de samme elementene tilpasset barnehagens virksomhet og særpreg og uttrykke det samme verdigrunnlaget.
- Formålsbestemmelsene skal være så korte at de skal kunne brukes som «plakat» i barnehager, skoler og lærebedrifter.
- Formålsbestemmelsene skal på et overordnet nivå angi barnehagens, skolens og lærebedriftens verdigrunnlag og hva som skal være institusjonenes bidrag til individets og samfunnets funksjon og utvikling.
- Språket må være enkelt og forståelig for de fleste.

Adgangen private barnehager og barnehager eid eller drevet av menigheter innen Den norske kirke har etter barnehageloven til å fastsette særlige bestemmelser om formål, vil bli omtalt i en senere proposisjon. Denne proposisjonen vil også omhandle andre følgeendringer av ny formålsparagraf for barnehagene.

Komiteen viser til avtalen som ble inngått mellom partiene 6. november 2008, og mener det er naturlig at formålsbestemmelsene for barnehagen og opplæringen bygger på de samme premissene. Dette vil bidra til å tydeliggjøre både sammenhenger og ulikheter mellom barnehagen og opplæringen og øke institusjonenes forståelse for hverandre. Stor grad av samordning av formålene for barnehagen og opplæringen kan også bidra til større helhet og sammenheng i barn og unges utvikling og læring. Barnehagen og skolen har et felles ansvar for å sikre god sammenheng og overgang fra barnehage til skole, slik at det legges til rette for livslang læring. Formålsbestemmelsenes likhet vil bidra til dette.

Som saksordfører vil jeg berømme de ulike partienes raushet og vilje til å finne fram til omforente formuleringer. Senterpartiet er glad for at en har lyktes med å få på plass en samlende formålsparagraf – en paragraf som ikke er verdinøytral, men som ivaretar en viktig side ved den kulturelle forankringen i det norske samfunnet. Med en henvisning i formålsparagrafen til verdienes tverrkulturelle og tverreligiøse oppslutning sikres også en bred legitimitet for barnehagens og skolens verdiformidling.

Komiteen mener forslaget til nye formålsbestemmelser er samlende og inkluderende og på en god måte ivaretar bredden i høringsinstansenes innspill. Det nye formålet for barnehagen vil gi barna en solid plattform for læring og danning i barnehagen. Forslaget tar utgangspunkt i at læ-

ringen og danningen skal være forankret i vår historiske, verdimeslige kristne og humanistiske arv og kulturelle tradisjon. Ved samtidig å ta opp i seg verdiene i menneskerettighetene vil formålet være godt egnet for et moderne mangfoldig samfunn.

Komiteen vil understreke viktigheten av foreldremedvirkning og et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Vi vil også peke på at barndommens egenverdi og individperspektivet er godt ivaretatt gjennom bl.a. rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Til slutt vil jeg referere den siste delen av det nye fellesforslaget til § 1 i formålet for barnehagen. Den er ikke like kjent som innledningen, som sammenfaller med skolens formålsparagraf:

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Med dette anbefaler jeg innstillingen.

Dagrun Eriksen (KrF) [14:15:56]: Kristelig Folkeparti er godt fornøyd med at vi også for barnehagen har fått til et godt forlik, og at det er et samlet storting som i dag vedtar en endret formålsparagraf. Den nye paragrafen er etter Kristelig Folkepartis mening god, den er samlende, og den gir et godt grunnlag med sin tydelige forankring i de kristne og humanistiske verdiene.

Kristelig Folkeparti er enig i Bostad-utvalgets premisser om at formålsbestemmelsene på et overordnet nivå skal angi barnehagens verdigrunnlag. For Kristelig Folkeparti er den tydelige verdiforankringen viktig. Samtidig er det viktig for oss at paragrafen også inkluderer alle barn, uansett bakgrunn. Denne balansegangen har stortingspartiene også her fått til i fellesskap, med de formuleringene som ligger i paragrafen.

Jeg viser til foregående debatt om de leddene som er like i skolens og barnehagens paragraf, og har ikke tenkt å gå mye inn på det. Men Kristelig Folkeparti vil understreke et viktig element ved formålsbestemmelsene for barnehagene som *ikke* vedtas av Stortinget i dag. Den gjeldende paragrafens tredje og fjerde ledd videreføres ikke her. Kristelig Folkeparti tar for gitt at disse følgeendringene kommer, slik statsråden gav signaler om i brev til Stortinget 23. mai i år. Den enkelte barnehage må fortsatt ha mulighet til å fastsette egne regler om tros- og livssyn i egne vedtekter. Bestemmelsen om at private barnehager og barnehager eid eller drevet av private og ideelle institusjoner, må i vedtektene kunne fastsette særlige bestemmelser om livssynsformål, og denne muligheten må videreføres. Kristelig Folkeparti tar for gitt at dette premisset for mangfold i barnehagesektoren videreføres.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [14:17:54]: Alt eg sa i stad om prosessen, både komiteens arbeid og Bostad-utvales arbeid, skal eg ikkje gjenta no, men berre vise til at det sjølvsagt òg gjeld for behandlinga av saka om nytt formål for barnehagen.

Eg vil peike på to ting som eg synest den nye formålsparagrafen for barnehagen klarer å få fram veldig bra. For det første synest eg den veldig klart uttrykkjer det som er barnehagens eigenart, og det som er forskjellig frå skulen. Ved denne paragrafen påpeikar ein at barndommen har ein sterk eigenverdi, og ein viser til den kombinasjonen av leik og læring som den norske barnehagetradisjonen byggjer på. Eg trur at alle vi som har små ungar, eller som har med dei å gjere, veit at det å leike og det å lære er tett knytte til kvarandre – på mange måtar er det to sider av same sak. Den norske barnehagetradisjonen byggjer på at ein byggjer inn både omsorg og leik og læring og pedagogikk i den same institusjonen. Men samtidig som ein får fram barnehagen sin eigenart, er det no eit tydeleg signal om at barnehagen er første del av utdanningsløpet, at det er ein tett samanheng og overgang mellom barnehage og skule, som er veldig viktig. Derfor har det vore viktig å få ein formålsparagraf som både i form og innhald er knytt saman med formålsparagrafen for skolen, fordi barnehagen i dag er ekstremt viktig for små ungar som ein første start på livet, det første møtet med utdanning både gjennom leik og læring.

Igjen vil eg gratulere Stortinget og komiteen med vel utført arbeid og einigheit i denne saka.

Berit Brørby hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 167)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget går til votering i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

lov om endringer i opplæringslova

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 1-1 skal lyde:

§ 1-1 *Formålet med opplæringa*

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærlig, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

§ 1-2 skal lyde:

§ 1-2 *Verkeområdet for lova*

Lova gjeld grunnskoleopplæring og videregående opplæring i offentlege skolar og lærebedrifter dersom ikkje noko anna er særskilt fastsett.

Lova gjeld også for grunnskoleopplæring og videregående opplæring i private grunnskolar som ikkje mottek statstilskot etter privatskolelova, og for privat heimeopplæring i grunnskolen.

For opplæring som er spesielt organisert for vaksne, og som kommunen eller fylkeskommunen har ansvaret for, gjeld kapittel 4A.

§ 2-3 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Rektor skal organisere skolen i samsvar med første leddet og forskrifter etter tredje leddet og i samsvar med § 1-1 og forskrifter etter § 1-3.

§ 2-12 andre ledd skal lyde:

§§ 1-1, 1-3, 2-3, 2-3 a og 2-4 i lova med forskrifter gjeld for innhaldet og for vurdering i privat grunnskole så langt reglane ikkje kjem i strid med Noregs folkerettslege plikter.

§ 2-13 skal lyde:

§§ 1-1, 1-3, 2-3 og 2-4 i lova med forskrifter gjeld for innhaldet i privat grunnskoleopplæring i heimen så langt reglane ikkje kjem i strid med Noregs folkerettslege plikter.

§ 3-4 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Rektor skal organisere skolen i samsvar med forskrifter etter første leddet og i samsvar med §§ 1-1 og 3-3 og forskrifter etter § 1-3.

§ 4A-6 skal lyde:

§ 1-1 gjeld så langt det passar for opplæring etter dette kapitlet. Læreplanar etter §§ 1-3, 2-3, 3-4 og 6-4 gjeld med dei tilpassingar som følgjer av dette kapitlet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

lov
om endringer i barnehageloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for mennes-

keverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Sak nr. 3 [14:26:40]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før dette møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.27.